

Rafiki gaat over de Keniaanse meiden Kena en Ziki. In Kenia geldt: "Goede Keniaanse meisjes worden goede Keniaanse echtgenoten," alleen verlangen Kena en Ziki naar meer. Ondanks de politieke strijd tussen hun families weigeren de meiden zich uit elkaar te laten drijven. Ze helpen elkaar om hun dromen te verwezenlijken, wat niet altijd gemakkelijk is in de conservatieve omgeving waarin ze leven. Wanneer de liefde tussen hen opbloeit, worden ze gedwongen te kiezen tussen hun geluk of hun veiligheid.

2018 • Fictie • 83 min

Familie, Identiteit, LGBTQ+, Vrijheid van meningsuiting

Leerdoelen - na deze les kan je:

- benoemen wat je over Afrika en Kenia weet;
- benoemen wat LHBTI+ is en hoe het is om als LHBTI+ persoon in Kenia te wonen;
- opnoemen welke mensenrechten belangrijk zijn bij LHBTI+.

Opdrachten voorafgaand aan de film

Vraag 1. Afrika

Stel je voor: morgen begin je aan een rondreis door Afrika. Je koffer is al ingepakt.

- Waaraan denk je als je aan Afrika denkt? Noem tenminste **drie** dingen.
- Tijdens je rondreis ga je ook Kenia bezoeken, wat weet je allemaal al over Kenia?

Vraag 2. Beeldvorming

De manier waarop iets in beeld wordt gebracht bepaalt voor een groot deel hoe we naar dat onderwerp kijken. Dat heet beeldvorming. Als deze beelden worden herhaald, dan hebben we te maken met stereotypes. Iedereen heeft wel stereotypes over andere mensen, een beeld van andere mensen of groepen mensen. Vaak laten deze stereotypes maar een deel van het totale plaatje zien.

- Welke stereotypes (beeld) heb jij over Afrika? Leg uit welke stereotypes dat zijn en hoe het komt dat jij deze stereotypes hebt.
- Welke stereotypes zouden mensen over Nederland kunnen hebben? Noem tenminste **drie** stereotypes.

Vraag 3. LHBTI+

Rafiki gaat over de liefde tussen Kena en Ziki. Zij maken dus onderdeel uit van de LHBTI+ gemeenschap (de Engelse term is LGBTQ+).

- De term LHBTI+ komt je vast bekend voor, maar wat betekent het precies? En waar denk je dat de letters Q, A en P voor staan die onder de + vallen?
- Er zijn verschillende activisten die zich in Kenia inzetten voor de rechten van LHBTI+. Waarom is dat denk je nodig?

Na afloop van de film

Je hebt nu de film *Rafiki* gezien. In de film kwamen belangrijke zaken naar voren zoals LHBTI+ rechten, religie, sociale controle, zelfvertrouwen en de zoektocht naar je eigen identiteit. De vragen hieronder gaan over deze thema's.

Vraag 4. Afrobubblegum

Regisseur Wanuri Kahiu heeft er goed over nagedacht hoe Afrika in beeld wordt gebracht. Dit is vaak negatieve beeldvorming. Alleen herkende Kahiu haar eigen leven hier niet in terug. In haar omgeving zag ze juist veel positiviteit en plezier. Ze bedacht een nieuwe beweging: Afrobubblegum. Niet elke film kan gezien worden als Afrobubblegum. Kahiu heeft daarom een lijst opgesteld met punten om te bepalen of een film onder de Afrobubblegum stijl valt. Een film in deze stijl moet gaan over minstens twee gezonde Afrikanen, die financieel stabiel zijn, niet gered hoeven te worden, die plezier hebben en genieten van het leven.

- A.** Kahiu beschouwt *Rafiki* zelf als een film die binnen de stijl Afrobubblegum past, maar vind jij dat ook? Leg uit waarom wel of niet.

Vraag 5. Meningsvrijheid

Zoals je in de film hebt gezien, wordt er in Kenia veel rekening gehouden met wat anderen van je vinden. Kena's vader verbiedt haar om bijvoorbeeld met Ziki om

te gaan. Hij is bang wat anderen er van zullen vinden. Dat lijkt Kena en (vooral) Ziki niet veel uit te maken. Dat komt hen duur te staan. Wanneer een menigte ontdekt dat ze verliefd op elkaar zijn, worden ze aangevallen.

- A.** Vind jij dat er in Nederland ruimte genoeg is om jezelf te mogen zijn, zonder dat iemand daar een mening over heeft? Leg je antwoord uit.
- B.** In de film worden mensen uit de LHBTI+ gemeenschap gepest en aangevallen. Herken je dit ook in jouw eigen omgeving?
- C.** Wat viel je op aan de reactie van Kena's ouders toen ze erachter kwamen dat Kena op vrouwen valt?

Vraag 6. Jezelf zijn

Kena en Ziki sluiten een pact waarin ze elkaar beloven dat ze niet zo zullen worden als de mensen om hun heen, in plaats daarvan willen ze iets 'echts' zijn. Een centraler thema in de film is dan ook de zoektocht naar jezelf en je eigen identiteit. Hoe denk jij over de volgende stellingen:

- Ik twijfel soms over wie ik eigenlijk ben en wie ik wil zijn
- Ik heb het gevoel dat ik ergens bij moet horen en daarom doe ik mezelf anders voor dan ik ben om erbij te horen.
- Ik heb wel eens iemand buitengesloten of gepest, omdat ik vond dat diegene anders was dan ikzelf en mijn vrienden

Vraag 7. Vrijheid van expressie

Net als Kena en Ziki, moest de film nogal wat weerstand overwinnen. De film werd namelijk verboden in Kenia. Doordat de regisseur de beslissing aanvocht, mocht de film uiteindelijk toch in Kenia vertoond worden. Door het recht van *vrijheid van expressie*, de vrijheid om jezelf te uiten, kreeg Kahi haar gelijk van het Keniaanse Hooggerechtshof.

- A. Waarom denk jij dat *Rafiki* in Kenia verboden werd?
- B. Wat vind jij ervan dat films in bepaalde landen verboden worden?

Vraag 8. Mensenrechten

In *Rafiki* heb je gezien dat de dominee een preek houdt over het homohuwelijk. Daarin stelt hij dat er wordt gezegd dat het homohuwelijk een mensenrecht is, alleen vraagt hij zich af wat een mensenrecht precies is. Volgens hem bepaalt God namelijk over wat juist en onjuist is. Toch zijn mensenrechten zeer belangrijk, omdat ze onze menselijke waardigheid beschermen. Hieronder staan enkele rechten uit de in 1948 gepubliceerde *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens*:

Artikel 1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.

Artikel 3. Je hebt recht op leven, vrijheid en veiligheid.

Artikel 16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten.

Artikel 28. Alle regeringen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten worden nageleefd.

- A. Welke van deze mensenrechten vind jij het belangrijkste? Noem tenminste **twee** mensenrechten en leg uit waarom je deze gekozen hebt.
- B. Denk terug aan wat je hebt gezien in de film. Worden er mensenrechten in de film *Rafiki* overtreden? Zo **ja**, geef aan welke rechten.